

معرفی نسخه خطی

تهذیب الاحکام

■ وجیهه شریفی
کارشناس کتابداری و
نسخه‌های خطی

تم الجزء الرابع من كتاب تهذيب الاحكام واخره كتاب
الحج ويتلوه في الجزء الخامس كتاب الزيارات في
خمس وعشرين مائة وثمان مائة بعد الف من الهجرة
النبوية على يد العبد الضعيف المحتاج الى رحمة
ربه الفقير محمد حسين بن ابي دكار محمد
فد سأل الله غفرله ولوالديه
ولجميع المؤمنين واليه
علي محمد وآله
اجمين
م

کتاب تهذیب الاحکام فی شرح المقنعه که به اختصار به تهذیب الاحکام مشهور است، از مهم‌ترین و مفصل‌ترین منابع فقهی شیعه امامیه و یکی از کتب اربعه روایی شیعه، است. تهذیب الاحکام اثر ابو جعفر محمد بن حسن طوسی (متوفی ۵۴۶ ق)، شرح حدیثی بر کتاب المقنعه شیخ مفید می‌باشد. این کتاب که شامل مجموعه روایات فقهی و احکام شرعی است، از باب طهارت آغاز و در باب زیارات خاتمه می‌یابد. هرچند این کتاب از نظر محتوا و مؤلف، ارتباطی با سرزمین گرگاتن و استرآباد ندارد، لکن ظاهراً تولید نسخه در استرآباد و توسط کاتب استرآبادی انجام شده و در نهایت مالک آن نیز استرآبادی بوده است.

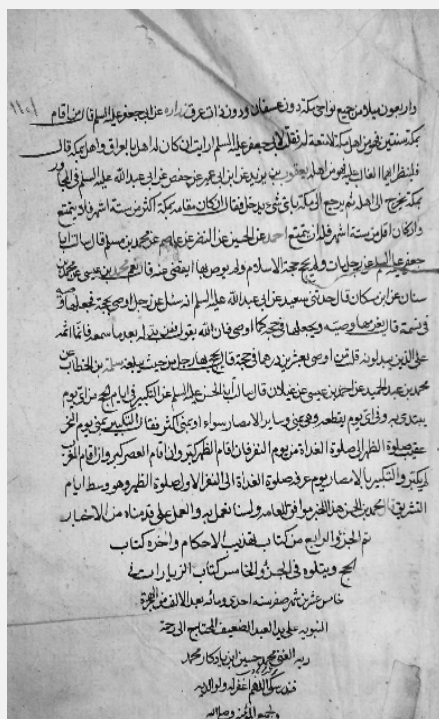
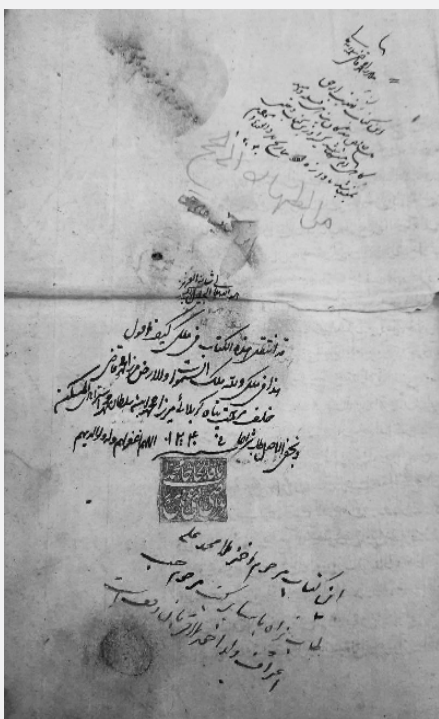
نسخه حاضر شامل ۱۱۰۲ صفحه و ابعاد آن ۱۹/۵×۲۸/۵ سانتی متر است. جلد نسخه تیماج عنابی رنگ، همراه با تزئینات ترنج و سرترنج ضربی می باشد.

این نسخه در بیست و پنجم ماه صفر سال ۱۱۰۱ توسط محمدحسین ابن یادگار محمد فندرسکی استرآبادی به خط نسخ تحریری کتابت شده است.

برخی اسامی و عبارات در متن اصلی نسخه به رنگ شنگرف نوشته شده است.

در ابتدای نسخه خط تملک میرزامحمد قاضی خلف کربلایی میرزامحمد ابن سلطان محمد استرآبادی المسکن و نجفی الاصل، مورخ ۱۲۴۰ق و مهری چهارگوش با سجع: «یا قاضی الحاجات ادرکنی عبده میرزامحمد» وجود دارد. یادداشت دیگری نیز وجود دارد که این کتاب را متعلق به ملامیرزامحمد قاضی دانسته است.

براساس یادداشتی دیگری در ابتدای نسخه، مالک این کتاب آخوند ملامحمدعلی بوده و بنابر اعتراف ولد آخوند ملاقربان، این کتاب به همراه سایر کتاب آخوند ملامحمدعلی وقف است. در انتهای این یادداشت نیز اثر مهری بیضی شکل وجود داشته که شسته شده است.

سمت راست: صفحه انجام نسخه، به خط محمدحسین ابن یادگار محمد فندرسکی استرآبادی مورخ ۲۵ صفر ۱۱۰۱

سمت چپ: یادداشت های تملک و وقف موجود صفحه استقبال نسخه، مورخ ۱۲۴۰ق